

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Isítyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1 szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábas petítor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Uj problémák.

Rimaszombat székváros fejlődési processusában — tagadhatlan — azóta, hogy a központi állami és megyei hatóságok itt nyernek székhelyet, — előbbre haladt.

A haladásban élető erőként hatott, hogy az illető hatóságok személyzete által is emberszaporulattal jár, és ezzel a fogyasztás is fokozódik, továbbá ezen hivatalok által az idegenforgalom is fokoztatik, maga a város külső képe pedig fejlődik, mert ezen hivatali intézmények díszes középületekre is szert tenni igyekeznek.

Ebben a fejlődési irányzatban tehát van productivitas, mert intellectualis erőket centralizál, fogyasztást és közforgalmat növel és a város külső képét emeli.

Ezen fejlődési processushoz járult aztán egy kis idegen bevándorlás, egyes nem kellőképp felkarolt élethivatások nyertek újabb képviselőket, kikkel szemben ugyan megnyilatkozott egy ideig az elfogultság, de ma már napról-napra jobban beláthatjuk, hogy a bevándorlástól nem félni, de annak örülni kell, mert ezen bevándoroltak általán a vállalkozóbb és gyorsabb haladásra hajlóbb elemet képviselik, s általán a város fejlődésének processusában elég tiszteletreméltó szerepet játszanak; lehetne mondani — sajnos — a képviselő-testületben nem; de a város fejlesztésének forgalmi részében és a városi építkezésekben igen.

Ezek a tényezők azonban mind csak kendőzik a fejlődés útjában mutatkozó nagy hézagokat, sőt a dolgok mélyében rejtőző nagy válságokat.

Egy város igazi, közgazdasági fejlődését és fellendülését csak akkor láthatjuk azonban biztosítottan, ha azon alaprétég, a melyre a város épül, a melyből, hogy így mondjuk, a város kinő, mutat fejlődést.

Ez az alaprétég az iparos osztályból áll.

A kisipar, a gyáripár által halálra sebezve, fekszik a magyar közélet porondján, napról-napra

hallunk szép szavakat, képviselők, tudósok, sőt miniszterek szájából, a melyek hirdetik a sokféle elméleti orvosságot a kisiparosok lábraállítására, a valóság azonban az, hogy a kisiparosok ennek dacára nem felfelé, de lefelé, sőt a legtöbb helyen a végpusztulás felé haladnak rohamosan.

Nos, mi jövő vár városunkra, ha ezen egészséges elemet teljesen elpusztulni engedjük.

A mostani állapot stagnálás és alig észre-vehető, lassu, csigalépésű haladás.

Ez azonban nem elég az üdvösségre!

Nagyobb gyáripár és ez által a fejlődés újabb korszakának megalapítását is sokat próbálták és nem sikerült; a vasuti vonalnak Rimaszombatba való koncentrációja is kereskedelmi fejlődést hozhatna létre, de ettől is nagy az idegenkedés; és így alig maradhat más hátra, mint a régi kisiparos osztály felkarolása.

Az ipar terén alig tehetünk nekik valamit.

De van, a mi kisiparosainknak egy másik életvonása is, és ez, hogy iparosaink nagyrészt földmivelők is. Nagyon egyszerű tehát a probléma! Ha nem tudjuk labraállítani a kisiparost, állítsuk labra a kisiparosban a földmivelőt: mivel pedig itt Rimaszombatban kevés a föld ehhez, és mert kevés, drága is, úgy hogy a föld hiánya és drágasága is akadály az ily irányú fejlődésre, tekintve, hogy a város összes földbirtokainak eladása régi tervezet, s a városnak is jobb, — parcellázzuk a város földbirtokait, amortizációk mellett osszuk azt szét a kisiparosok között, s ha ezek nem tudnának az egészszsel megbirkózni, fognak ide jönni a szomszéd falukból jobbmodu gazdák, kik szintén foglalni fognak, — s ekként a város legkisebb embereiből fejlődésre képes családok új alapjait, a város jövőjének újabb fundamentumait kaptuk, és egy évtized alatt tapasztalni fogjuk, hogy városunk nemcsak egyes házak, egyes nyilvános középületek felépülése, hanem néprétegeinek vagyonosodása által is fejlődésének mélyebben rejlő alapjait nyerte meg.

Ez az eszme nagy visszatetszést fog itt-ott

szülni, pedig szociális irányzatok ébrednek, és pedig nemcsak az alsóbb és elhanyagolt rétegekben, de a hatalmasabbaknál is, kik lefelé tekintve belátják, hogy a gyengébbeknek segédkez nyújtandó. A város földbirtokainak eladása pedig elvül kiadatván, helyesebben ez alig vih-ő kes-resztül.

Városi közgyűlés.

Városunk képviselő-testülete f. hó 22-ikén Szabó György polgármester elnöklété alatt közgyűlést tartott, melyen a tagok szép számmal jelentek meg.

Az első tárgy a tanács előterjesztése volt a Huszártéri állami uttest áthelyezésére s térszabályozására nézve. A tanács azt javasolta, hogy az áthelyezéssel járó 2166 frt 60 krnyi költséget a Tompa-szobor-alap, a város és a megye közösen viselje. A polgármester azonban azt indítványozta, hogy a képviselő-testület keresse meg a vármegyét az iránt, hogy a miniszteriumhoz felirat intéztessék, miszerint az utteltatásra evenként fizetett 214 frt fizetése alól a város — addig, míg az áthelyezés költségeiből résző részt fizeti — mentessék fel. A tárgyhöz hozzászólt Lukács Géza és Badinyi Gyula; utóbbi különösen a parkirozás ügyében emelte fel szavát, s megjegyezve, hogy ennek az eszmének a megtestesítésével még a városi képviselő-testületnek egyáltalán nem volt alkalma foglalkozni, mert terveket nem látott maga előtt s így a hozandó anyagi áldozatok felől sines kellően orientálva, azt indítványozta, hogy egy bizottság küldessék ki, mely a szobor-bizottsággal egyetértőleg tanulmányozza az ügyet, s tegyen javaslatot a közgyűlés elé. A Jaczkó mérnök felvilágosítása után, mely szerint ő már két tervet adott be, ezek közül azonban egy sem került a közgyűlés elé, Lukács Géza és Czínke István hozzájárulnak a Badinyi indítványához, s a közgyűlés a a polgármesteren, főjegyzőn és mérnökön kívül Badinyi Gyula, Czínke István és Dr. Löcherer Tamás bizottsági tagokat küldi ki a parkirozás tanulmányozására végetti, s eljárásuk eredményéről a jelentést elvárja. A rendezés kérdésének a szobor-bizottsággal közösen való megbeszélése és a közgyűlés tárgyalása után fog a képviselő-testület határozni az uttest áthelyezésére nézve.

Ezután az alsó vízi malom eladása ügyében megtartott árverés eredményét, s a beadott utóajánlatot tárgyalták. Szeverényi János a malomért a szabályszerűen megtartott árverésen 11000 forintot ígért. Később azonban Dulovics József bátkai molnár 500 forinttal nagyobb

TÁRCSA.

Dombi Marczy.

Gömörnek egykor hírneves cigányja,
Ki felvidítál annyit sziveket, —
S kinek játékát félország esodálta:
Hadd zengjék rólad én most éneket.

Te Cinka Pannának voltál utóda,
Eredben annak pezsgő vére forrt.
Órökre szállt rád a „Rákóczi nóta“ —
S te szinte éltél át: búszulte kort.

Gömör volt dajkád: hosszú életednek
Ott folytanak le zajló napjai.
Hogy „urai“ mily módfellett szerettek?
Sokat lehetne arról szólni.

Te voltál hű „konvenziós“ zenészk; —
Nem volt „gyűlés“ nálad nélkül sehol.
És épenugy rajongtál te is értük:
Dal szállt feljűk hurjaid alól.

A Fáyak, Draskóczyak zenéden
Hányszor viraszták át az éjeket?
A Szentmiklóssyak s Bónis meg épen
Hétszázán vigadtak nótaid felett.

De nem csupán Gömörben szerepeltél:
A honnak is szólottak hűrjaid:
S 48-ban majd Schlick kezébe estél,
Kisérve hontvédőink hadait.

És aztán jött Világos — Sirva vigadt
Ezentul a magyar hej! mindenütt
S csak bús nóákat hallott Rimaszombat.
Csak srt, sikoltott egyre hegedűd.

És amikor királyunk utrakelvé
A bús napokban oda is betért:
Hurodba szállt a honfű keserve . . .
Szólt rólad a „tiprott hon“ üdvéért.

S királyunk, bár nem volt megkoronázva,
Elhagyta a „keserve“-t játszani;
S mert a bús hang őt is szíven találta:
Még „zokszót“ sem hallattak ajkai.

De húztad aztán akkor is, mikor már
Dicső fejére szállt a korona, —
S mikor szívünkben más érzés honolt már
És jobbra fordult nemzetünk sora . . .

Oh vén zenész! te híres Dombi Marczy!
Hogy elfeledtek rendre tégedet,
Ki szól ma rólad, a ki egykor anyyi
Szívet buzdítál? oh ki emleget?!

Mert hát ez sorsa a cigányzenészek:
Nyírettyűjén csak addig éledünk,
Míg hangját halljuk a bűvös zenének —
S míg lázba jó attól szívünk, eszünk!

Kovács Zsigmond.

Szliács.

Magyarország ásványvizekben, gyógyforrásokban leggazdagabb országa a földnek S a sokféle gyógyvizek között vannak olyanok, amilyenek más részén a földnek egyáltalán nem, vagy csak ritkán fordulnak elő Ezek között első helyen érdemel említést Szliács, melynek szénsavdus vasas vize 29—37 C° melegen bugyog elő. Ily magas hőfoku, természetes meleg vasas szénsavas vize Európának nincsen. És Szliácsnak ép ez okból a világfürdők között kellene helyet foglalni, mint a milyen pl. Karlsbad, mert erre páratlanul álló természeti adománya által mintegy predistínálva van.

Szliács Zólyonvármegye délkeleti részén, a Garam-völgy keleti fősíkján fekszik, mögötte lassu emelkedésű erdős hegygyel, míg alatta a széles Garamvölgy a benne fekvő falvakkal igen esinos panorámát nyújt. Hogy fekvése magas, és hogy mögötte, vagy egyáltalán a közelben magaslat, ahonnan Szliácsot be lehetne látni, nincsen: ennek az a hátránya van, hogy Szliács egészben sehonnan sem látható s így róla tökéletes távlatképet

készíteni nem lehet. Ez az oka, hogy aki a Szliácsi vasutállomásról látja a fürdőt, nem a legkedvezőbb képet nyeri, mert alig látja egy-két szállodájának fehér, vagy vörös bádoggal fűdött tetejét; a fürdő kiterjedéséről pedig egyáltalán nem lehet fogalmat alkotni. Az egész kép olyan benyomást tesz az emberre, mint egy elegáns — major. Csak ha bejut az ember a Szliács alatt terülő árnyas, bár nem a legkifogástalanabbul gondozott parkba s fölfelé haladtaban előtte fokozatosan emelkednek ki a fürdő épületei; csak akkor látja, hogy itt régóta fennálló, jó nagy fürdőtelep van, amit a szem csak a közvetlen közelből vehet észre, a távolból pedig alig sejt.

Lent a park aljában fekszik a Thuránszky-féle két villa, amelyek egyikében a tulajdonosnők állandó lakása van; ettől jobbra, jó távolságban van a Lenkey-féle hideg ülőfürdő két faépülete; oldalt a bariangyszerű üregben levő Lenkey-forrás. Szemben a baloldalon van az Ádám-forrás, mellette pedig egy kiesike téren az imaház „Imádkozzuk“ fölirással. Főlebb jobbra van a József-ivóforrás, a fából épült ivócsarnokkal, mely olyan benyomást tesz az emberre, mint egy jó karban levő fűdött kuglizó. Innen egy erős kanyarulattal fölvezet az ut balra a hegnyek s jobbról találjuk a kertészlakot, nagy melegbázával; mellette van az „Üdvözlégy“ villa, s e mellett emelkednek egy sorban Szliács legnagyobb épületei: a „Pest-szárny“, „Pest“, „Buda“, „Hungária“ elnevezésű szállodák és jóval tul az épületsoron, kissé hátratulva a „Pannonia“. Elöl van egy svajeci mintára épült favásas villa, a „Belle-vue“, mely alatt a kóser-vendéglő és az istállók, eselédlakások és a kocsiszin területek. Hátral vannak a telep legfelső részén a Radvánszky-féle villák: „Belvedere“, „Resignatio“, „Uj-Pest“ és a felső vendéglő, középen pedig a fürdő-ház és a nagyvendéglő emelkedik, ez utóbbi előtt a zenepavillon. A Radvánszky-féle villasor mögött vannak még az erdőben elrejtett kisebbszerű épületek, amelyek tőképén a galicziai invázióval bejött titokzatos vendégeknek szolgálnak szállásul.

Szliács épületei, az egyetlen favásas „Belle-vue“ kivételével, mind szilárdan, kőből és téglából vannak építve. Az ölnyi vastag falu „Buda“ kétemeletes, a

utóajánlatot tett. A közgyűlés több felszólalás meghallgatása után a szabályszerűen megtartott árverés eredményéhez ragaszkodott, az utóajánlatot nem fogadja el s utasítja a tanácsot, hogy Szeverényivel a szerződést kösse meg. E határozat ellen ifj. Sütheő István felebbezést jelentett be.

Szerintünk a közgyűlés ez ügyben teljesen jogosan és helyesen járt el. Ez után következett egy kényes ügy. Mint már megírtuk, a városi vásárjog bérletét évi 7777 frt 77 kr. bérért Schweitzer Dávidné mint legtöbbet ígérő a nyilvános árverésen megkapta, s erre Borbély Ferencz 123 frttal magasabb utóajánlatot tett, és a közgyűlés ezen ajánlatot figyelembe véve utasította a tanácsot, hogy új árverést tartson, s ennek eredményét jelentse a közgyűlés előtt. A régi bérlő: Schweitzerné ekkor újabb beadványában arra kéri a várost, hogy az utóajánlatot — melyet már tárgyalt a közgyűlés — ne vegye figyelembe, s ne tartson új árverést, inkább megfizeti ő is a 123 frt különbözetet.

Valóságos dilemmába jutott a képviselő-testület, meghozott határozatát nem másíthatta meg, s az lett a döntés a Baksay István, Nagy Ferencz, Sütheő István, Dr. Cziner Miksa, Czinke István, Badinyi Gyula, Perecz Samu stb. felszólalása után, hogy az új árverést elrendeljük, akképp, hogy a tett 7900 forintos ajánlat mindkét egyénre nézve kötelező lesz az új árverésnél is.

Végül a tanács előterjesztette az állami italmérsi jövedelmi többletből való részesedést, s a közgyűlés tudomásul vette, hogy a város 1901 végeig évenként 900 forintot kap a regale megváltás jövedelméből.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A helybeli prot. főgimnázium értesítője.

Tudomásunk van arról, hogy a rimaszombati egyesült protestáns gimnázium ez időszerűen igazgatója egyeseket a legközelebbi napokban „megtisztelt” a gimnázium mult iskolai évi értesítőjének átadásával; bennünket eme „megtisztelés” ugyan nem ért, azonban véletlenül mégis kezünkbe akadt, s arra részint a kérdéses iskola, részint pedig a tanári kar és az ifjuság érdekében is a következőkben adjuk tárgyilagos bírálatunkat:

Hát bizony ugy van az, hogy a középiskolai értesítőket nehezen várják szülők, tanítók és a nevelésügy barátai. Mert a jól szerkesztett értesítőnél semmi sem szól melegebben, őszintébben egy iskola haladása, virulása mellett! Kell, hogy az hü tükörre legyen az iskola külső és belső életének. Jó barátja, hü tanácsadója azoknak, a kik aggódva tusakodnak, hogy gyermekeiket hova, merre, melyik iskolába küldjék? Hogy messze ne menjünk, meggyünkben is; legalább 400—500 azon szülők száma, a kiknek középiskolába kerülő gyermekeik vannak. Ezek aztán alig várják az értesítőket, hogy megtudhassák, melyik iskolában lesznek a legjobb helyen fiaik. A tanulóknak, — kivált a fiatalabb részének — előhaladásáról, *képesítéséről* is leginkább az értesítő útján értesülnék a szülők, sőt a tanítványok is: sőt a jó értesítő a tanítók irodalmi működéséről, a tanulók mindegyikének előhaladásáról (osztályozás) is beszámol. S ez helyes is! — Ezen és még több ok miatt azok, kikre az értesítőket szerkesztése bízva van, mindenütt kiváló gondnal iparkodnak feladatuknak megfelelni. S nyugodtan mondhatjuk, hogy a kezünkbe került hazai középiskolai értesítők legtöbbje magas színvonalon áll. Sajnos, hogy e dicsőreget ép a helybeli egy. prot. főgimnázium értesítőjétől kell megvonnunk! Legelőbb is az iskola érdekeit nem igen mozdítja elő az, hogy oly későn jelent meg, csaknem az új iskolai év küszöbén! Aztán meg a berendezése is! Alig tudunk benne eligazodni; az elejéhez van eszpa az a minek másutt a helye, 212 oldalnyi terjedelméből 150-et az egyesült iskola története tölti be, mintha az egész csak azért íródott volna? E történet, mely a szerző egy nagyobb, külön kiadásban megjelent művének befejező része, maga is több javításra szorul; s erről talán külön bővebben fogunk megemlékezni. Ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy egy iskola történetéhez, a történeti tárgyilagossághoz nem igen tartozik annak a benyomásnak a hosszas festése, melyet egy sáros-pataki

„Hungaria” háromemeletes, a többi pedig — a földszintes „Üdvözlőleg” kivételével — mind egyemeletesek.

Az egész fürdő első pillanatra meglátszik, hogy nem a legújabb idők szülötte, hanem már sok évtized vonult el fölötte. Százados hársfái, közöttük az óriás „Kossuth-hársfa”, továbbá némely régebbi épülete — ezt mindjárt elárulják.

Szliács gyógyvize első sorban vérszegénység és vérkeringési zavarok ellen nagyon hatásos; de ez utóbbi bajjal kapcsolatban aztán mindentélelre ideg-, ideges gyomor- és főfajást, congestiókat, gerinczbojokat sikeresen gyógyít. Sőt a Lenkey-forrás timsós-lithiumos vize még a gégebajokat is enyhíti. Ez a sokoldalú használhatóság okozza, hogy Szliács vasas vizét nemcsak nők és nemcsak vérszegények, hanem férfiak is nagyszámmal veszik igénybe. — Szliács pompás hegyi levegője, mely az alpesi nedves-hideg levegő hátrányaitól ment, szintén alkalmas arra, hogy Szliács előnyeit emelje.

A fürdőzés kétféleképpen történhetik: vagy a felső fürdőházban, természetes melegvízben, vagy pedig a Lenkey-ülőküldők használatára által, melynél a Lenkey-forrás 24 C^o hőfoku, tehát nem túlságosan hideg vize használható. A felső fürdőház a természetes melegforrásra van ráépítve; négy külön medenczéjében négyféle hőfoku, vas- és szénadtartalmu víz gyűlik össze, amelyek I. II. III. és IV. számmal vannak jelölve. Hogy a beteg ezek közül melyik számú medenczét használja, ezt a fürdőorvos határozza meg, akinek utasítása nélkül a rendkívül erős vízben fürödni, különösen a gyöngye idegzetűkre fölötte veszélyes. Egy-egy medenczéjében 40 ember fér el egyszerre. A fürdés tartama — amit szintén az orvos határoz meg — 5 perctől 20 perczig terjed. A megszabott időnél tovább maradni a vízben szintén veszélyes, mert gyors elgyengülést, sőt ájulást is okozhat. A medenczéjében a víz az erős szénsavtartalomtól forrni látszik és állandóan erre alkalmas záslókkal legyeznek a vendégeket az e célra alkalmazott szolgálattelők, nehogy a kiáramlott szénsav bajt okozzon. A medenczéjében a víz közvetlenül a forrásból, függőlegesen fölfelé bugyog föl a medencze alján erre készített apró nyílásokon; a fölösleges víznek pedig fölülről állandó lefolyása van.

tanuló nyert (l. 29. o.). Aztán, hogy az iskola jöltei közül kimaradtak többen; vagy például két sorban végez egy oly ember működésének festésével, a ki életének csaknem 50 évét, eszének, erejének javát az iskolának szentelte! Sőt még többen is vannak, a kiknek bizonyára jól esett volna, ha az iskola érdekében kifejtett buzgóságukért a méltán megérdemelt elismerésnek néhány őszinte szavát olvashatták volna, s a kiknek a mellőzés bizonyára fáj, különösen, midőn azt látják, hogy a szerző saját működését talán önkéntlenül is nagyon *előtérbe* tolja. Avagy mit jelent a „Tanárok, tanszakok” stb. cz. fejezet (100—108. l.)? mely az egymást felváltó igazgatók neveit, a tanári karban történt változásokat, a tanítványok számát s a bevételek és kiadások feltűnő változásait akarja feltüntetni? S aztán mit veszünk észre?

A tanítványok szaporodása a legtöbb helyen a szerző igazgatósága alatt történt. Talán, mert felvett oly tanulókat is, a kiket a többiek az iskola érdekében továbbítottak? Aztán a bevételekben oly feltűnő ingadozást látunk, hogy 1883—84-ben például 12048 frtra a következő évben 25444 frt jut, a nélkül, hogy az olvasó tudhatná a különbség okát, s ez sehol sincs megemlítve; van év, melynek bevétele 29608 frt s nyomban reá 37264, majd 42616 következik s aztán ismét esés?! Hát e feltűnő különbségeknek ki a szerzője? tán csak nem az egyes igazgatók?! Tán csak nem a jelenlegi igazgató hire-neve vonta az ifjakat az iskolához annyira, hogy a tanulók számának maximuma szintén az ő igazgatóságának idejére esik? Talán ennek az állandó növekedésnek az idők változásában, a külső és belső körülményekben is rejli okát fel lehetett vón' említeni?! Avagy ezt szerénységéből hallgatta el?! Még szembetűnőbb az a furcsa körülmény, hogy míg a tanítványok számát, a bevételek mennyiségét évről-évre pontosan feljegyezte: a tanári karban történt változásokkal oly felületesen bánt el, hogy a késő utódokra, sőt a jelenben is az idegenekre nézve történeti forrásul szolgáló vázlatból azt olvashatja ki mindenki, hogy a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban Kottasch Rezső még mindig tanítja a classicusokat, Szigeti Benedek Gyula pedig a tornát, Sarudy György helyére jött Wallentinyi Dezső; Michnay Gyula sohasem volt itt, s hasonlóképpen Lenner Gyula sincs itt! Mert hisz e történeti kútfőben (?) amazok távozásáról, ezek megjelenéséről sehol egy árva szócska sem, tudósítja a bámulólvasót vagy a buvárdokó késő utódot! (l. 104—105. l.) De még ez sem elég! Alig ocsudunk fel ez ámulásunkból, már is újabb furcsaság, a valónak, tudásunknak az e műben olvasottakkal újabb összeütközése vár! A 107 ik lapon olvassuk ritkán szedett betűkből a következőket: „A rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumnak alapelvei a „paritas” szigorú megtartásán és az állammal kötött újabb szerződésben foglalt jogok és kötelezettségekhez való tántoríthatatlan ragaszkodásban állván, tekintet nélkül arra, hogy az állam által melyik tanszék töltetik be, stb.” Ez a hely a szerző sajátja. S ugyan miért került ez ide? Talán, mert homlokegyenest ellenkezik a szerződés 5-ik pontjával, a hol a miniszteriumtól betöltendő tanítói székek *nével fel vannak sorolva*? Talán, mert a valóságban a miniszter 4 evangélikust és 2 reformátust nevezett ki, holott a szerződés 5 p. (70. l.) határozottan kimondja, hogy a miniszter a 6 tanárt „a két felekezeti közötti paritás elvénél figyelembe vételével” nevezi ki?! Vagy talán még messzebbre ezelő? Tán figyelmeztetni akarja az igazgató-választmányt, hogy egy bizonyos, egyik tanár érdekében hozott, legutóbbi felterjesztésében nem ragaszkodott a szerződéshez?! Vagy mi hát a czélja ezen, ugy a szerződéssel, mint a valósággal is ellenkező felkiáltásnak?!

És most jön még csak a java! „A legújabb berendezkedés” s nem tudni, milyen „szabályok és utasítások szerint” (l. 108. l. jegyzet!) felsorolt tanítói székek, melyeknek több mint fele ellenkezik ugy az utóbbi, sőt a régebbi időkben kiírt pályázatokkal, valamint az egyes tanároktól legutóbb tanított tárgyakkal is. (V. o. a 162—163. l.) Ha az állítólagos „szabályzatok” (?) így szabják meg a szakokat, a valóságban pedig az ellenkezőjét látjuk: hát minek kellett ezt feltüntetni?!

Jönnek az „Adományok”. Itt is van mit megjegyeznünk! Először is kár volt annyi időt pazarolni a

— — — Érdekes volna ezek után tudni, hogy milyen Szliácsnak a berendezése, kényelme, hogyan elégtelnek ki a vendégek igényei? . . . Ezekre a kérdésekre indirekte adom meg a választ, amennyiben röviden leírom Szliácsnak nagyon is tanulságos és érdekes belső viszonyait.

Szliács már e század elején, az akkori viszonyokhoz képest eléggé jó nevű és látogatott fürdő volt. Mintegy negyven év előtt még az államkincstár tulajdonát képezte, de kezelési nehézségek miatt — részvénytársaság kezére jutott. A részvényesek tulajdoni részen besztérezvényesek voltak, akik elég oktalannul eladták részvényeiket, amiket aztán Lenoir György Németországban született, francia eredetű idegen vásárolt össze. Lenoir, mint egyedüli részvényes, magántulajdonná tette a fürdőt, azt maig így bírja és a saját izlése szerint igazgatja. Ez az izlés pedig elég különös. Mindenekelőtt elzár minden versenyt. A fürdővendéglőt, a bazarhelyiségeket, sőt még a fodrászhelyiségül szolgáló fabódét is óriási összegért ad a bérbe, s a bérül — természetesen — a fürdővendégen veszi meg a bérösszeget is. De ezen kívül nem gondoskodik Lenoir semmiről, ami neki külön hasznót nem hoz. Kényelemről, a vendégek jogos igényeinek méltányos kielégítéséről, gyógykezelési berendezésekről — szó sem lehet Szliácsra. — Es ezen mind nem lehet változtatni, mert Lenoir megakadályoz mindent, amit a fürdőgondnokság a helyzetet javítani akar. Ott van személyesen mindenütt és azzal a látszattal, hogy ő személyesen intézkedik, nem enged történni semmit ami Szliács előnyére, fölvirágoztatására alkalmas volna.

Legjellemzőbb az egész ügyre vonatkozólag az a tény, hogy Lenoir György Szliácsot szülővárosa Cassel németországi városnak ajándékozta el árvaalaplul. Az ajándékozási okmányba azonban világosan kiírta, azt a föltételt, hogy: „Szliács soha magyar kézre ne kerülhessen”. A jótékony ajándékozást azonban Németországban kormánymerősítés alá kellett bocsátani és a német eszárzt ezt az aláhuzott föltételt, mint ama nyilván követett közgazdasági és holtkézellenes elvekbe ütközött, egyszerűen törölte. Lenoir azonban az okmányt a jelzett záradék törlése után többé nem irta alá és az egész

betűsoros összeállításra, midőn sokkal természetesebb lett volna, az időbeli egymásután. Az ifjusági segélyalaplul (150 l.) máj nincs meg a beülsor, sőt az összeg téves is, mert, mint más helyen olvassuk, ez alapra az ifjusági gyám intézet 27 frt 50 krt adott! Aztán meg az is „adomány” talán, ha valaki százakat érő gyűjteményeit az iskolának „adományozza”?!.

A II. rész a legsikerültebb. De stilusa más fő gondolkodását árulja el?! Sajna, hogy annál gyöngébb a III. rész! S ez ennek az értesítőnek legnagyobb hibája. Mert ugy a szülők, mint a nevelés és tanítás iránt érdeklődők első sorban az évi jelentésben keresik az iskolának hü képét. E rész megírása kiváló gondot és mindeleget felett *magyaros őszinteséget* követel! S mit találunk a helybeli főgimnázium értesítőjében? Nagyhangu szavakat, *leplezetést, gyenge „vázlatot!”* Az olvasó a 152. lapnyi, tartalomjegyzék nélküli történetből szedegesse össze a lefolyt iskolai évre vonatkozó, szétszórt adatokat, pedig „alig van év egy-egy iskola történetében, mely eredményében *örvendetesebb*, eseményeiben változatosabb s a veszteség súlyát tekintve tragikusabb volna, mint ez?” Mi örömmel hiszünk a végeredmény örvendetesességében, de az iskolától távolabb állók ez értesítőből nehezen győződhetnek meg arról. — Sőt az ifjuság magaviseletéről, bővebb magyarázat nélkül közölt adat — *91 igazgatói megrovás!* — megdöbbenő! Hát oly romlott ez az ifjuság, hogy átlagban 356 közül minden negyedik igazgatói megrovást érdemelt? Ez ijesztő és hihetetlen! Egy pár izgága, kóbor-diák felbujtogatott egy egész kamasz-korban levő osztályt, mely éretlenségében megtelekedzvé az illedelemről s a tanárát megillető tiszteletéről, súlyos megrovást vont a saját fejére. Talán e 30—40 fiúnak, e helyen is nyílt megrovást érdemlő nevetlensége, vagy helyesebben ennek érthetetlen leplezetése magyarázhatja meg a fenti megdöbbenő számot. De hát minek e leplezetés? Ez határozottan árt, és semmit sem használ sem az ifjuságnak, sem az iskolának! — 10—12 más középiskolai értesítőben olvashatunk az ifjuság körében feltűnedező ilyen tendenciákról, s az igazgatók sorra fel-emelik intő, dorgáló szavukat! — S ezt helyesen teszik.

Hézagos a *kirándulások* felsorolása is: az aggteleki barlang megtekintésén kívül, tudomásunk szerint, voltak egyes osztályok több tanárral Kurinczon, több ízben Pokorágyon, a mely helyeken kiváló fogadtatásban, sőt megvendégelésben részesültek! Aztán mindnyájan emlékszünk még a szépen sikerült, kellemes „majális”-ra is! A minden tekintetben helyeslendő kirándulásokra kiváló közoktatásügyi miniszterünk alatt minden iskola nagy gondot fordít, s az igazgatók külön rovatban emlékeznek meg róluk az értesítőben. Miért hallgatja el éppen a helybeli főgimnázium igazgatója azt, a mivel talán inkább dicsékedhetnék?!

No még egy utolsó simítás: s aztán csakugyan elég! Hát mindenesetre nagy öröm, nagy megnyugvás mindenkire, a ki ez iskola iránt érdeklődik az a remény, hogy az iskola új épületet nyer. De még sem lehet akkora, — mert hiszen már eredeténél fogva egészen más természetű, hogy „*gyógyító balzsamként* (?) hason egy egész tanári kar szívére” akkor, midőn az egy jeles tanítványunknak, de — mint előttünk többen kijelentették — „két feledhetetlen, kiváló tanártársunknak elvesztése óta még mindig fáj, még égetően sajog.” Lehet, hogy az igazgató másként érez, — hisz erről nem tehet! — de akkor ne szóljon többes számban ott, a hol saját, bizonyára teljesen egyéni érzelmeit festi!

Sokkal nemesebbnek ismerjük a helybeli prot. főgimnázium tanári karát, sokkal virulóbbnak, minden tekintetben ajánlhatóan magát e derék iskolát, mint a milyennek az idej, kevésbé szerencsésen összeállított értesítője feltűnteti!

Értesítés.

A rimaszombati községi elemi fiu- és leányiskolában az 1899—1900-dik tanévi *beiratások* f. évi szeptember hó 2., 4., 5. és 6-dik napjain, az illető iskola helyiségében, délelőtt 8 órától 11-ig, — délután pedig 2 órától 4-ig eszközölhetők.

Tisztelettel felkértem a t. szülők és gyámok, hogy a beíratásra kitűzött záros határidő alatt gyermekeiket,

ajándékozási ügylet megakadt. Így ma még Lenoir a fürdő tulajdonosa: de olyan tulajdonosa, aki az ő elveivel a fürdő emelését összegyeztetni nem tudja, nem akarja. Magyar gyűlöletében ugyan nem tehet ma semmit, de Szliácsot mégis, nem jogi, de tényleges holtkéz igazjába hajtotta.

Ily módon aztán Szliács, mely ugy természeti, előnyénél, mint múltjánál fogva ma elsőrendű világfürdő lehetne, nem halad előre semmit, mert a drágaság a kényelmetlenség, a hiányos berendezés elasztja a fürdőző vendégeket. Ez az oka, hogy csak az megy ma Szliácsra, a kinek kevés igénye mellett sok pénze van, vagy nem ismeri a viszonyokat.

Lenoir társadalmilag is átka Szliácsnak. Ott lóg mindenütt, mindent személyesen vezet és a fürdőgondnokságot nemcsak a berendezésekben, hanem a jótékony-ságban vagy egyéb hasznos társadalmi szereplésben is személyesen akadályozza. Mint embergyűlölő agglégény, távol tartja magát minden társadalmi mozgalomtól, sőt a társadalmi élet fölpezsdülését is tehetsége szerint akadályozza.

Utóbbi években azonban mégis sikerült a fürdővendégek áldozatkészségéből egy „kaszinó”-t alakítani, a mely már eddig is örvendetes jeleit adta létezésének. Tavaly ez a kaszinó jelölte meg ünnepélyesen márvány emléktáblával a „Pest” szállodát, mint Kossuth Lajos egykori lakását. A kaszinó akadályozta meg Kossuth egykori kedves hársfájának kivágatását is, a mit Lenoir minden áron meg akart tenni. Ez jelölte meg szintén táblával ezt a ma Kossuth Lajos nevével nevezett hársfát is. — De ennek a kaszinónak nem ad helyet Lenoir. A Kossuth-hársfa szomszédságában, saját költségén beszerzett ponyva-ernyő alatt buzzák meg magokat a kaszinótagok és ott elmélkednek arról, hogy: miképpen lehetne Szliácsot oda emelni, a hol már régen kellene lennie, — a világfürdői színvonalra? . . .

Mihályfalvy.

illetve gyámoltjait — személyes megjelenésük mellett — okvetlenül irassák be, mert ellenszabályban az 1868. évi XXXVIII-dik t. cz. 4 §-sa értelmében pénzbírsággal sújtandók.

Folyamodványok, a tandíj elengedéseért, f. évi szept. hó 10-éig az iskola igazgatóságánál nyújtandók be.

A rendes tanítás szept. hó 7-én veendő kezdetét.

Az iparostanoncz-iskolában a beiratások szept. hó 7-étől 16-áig eszközöltek; a rendes tanítás pedig szept. hó 16-án kezdődik. — Rimaszombat, 1899. aug. hó 23-án.

Az igazgatóság.

*

A dobsinai állami hat osztályú polgári iskolában a beiratások aug. 31-én kezdődnek és szept. 4-én d. e. 8 órakor nyílik meg és ugyanekkor megkezdődik a rendes tanítás. Tandíj egész évre 6 frt; mellékilletékek 1 frt 15 kr., összesen 7 frt 15. Szegény sorsú tanulók tandíjelengedésre számíthatnak. — A gymnasiumba készülők kedvéért a latin nyelv osztályonként és hetenként 5 órában rendszeresen tanítatik. — Tisztességes német polgári családoknál az igényekhez mérten havi 12 frttől fölfelé teljes ellátás biztosítható.

Színház.

Aug. 17-én. „Himfy dalait“, Berzók gyönyörű vigjátékát adták kevés közönség előtt. Az újabb színműirodalom e gyönyörű előadásával egészben véve megvoltunk elégedve. Berzók Margit Szegedy Róza szerepét művésziül játszta. A többi szereplők is jól oldották meg feladatukat. Timárban azonban nem láttuk visszatérő Kislady költői szellemét.

Aug. 19-ikén. A „Görög rabszolga“ új operette került színpadra. Rátkay Sándor mint Heliodorus büvész mester sok mókájával, tapraesett mondásaival élénk derűtségben tartotta a közönséget. Aspasziát Medgyesy Erzsike kedvesen játszta. Berzók Margit szép dalaival s csinos tánczával brillírozott Iris szerepében. Menalopát Halmay Kornélia, Antóniát Kovács Lenke személyesítette sikerrel. A fülbemászó zenei részekben bővelkedő darab előadása elég jó, összevágó volt.

Aug. 20-án „Háromláb kapitány“ című bohózatot adták a czimszerepben Rátkay Sándorral, ki ügyes játékával s tapraesett tréfás káplival élénk tetszést keltett. Lucie, a kapitány neje szerepében Halmay Kornélia remekelt, Fridát pedig Kovács Lenke teljes sikerrel játszta. A darab maga gyönyörű alkotás, s a ferde társadalmi állapotot szatirizálja.

Aug. 21-én a Görög rabszolgát ismételték félélyárakkal.

Aug. 22-én Szathmáry Árpád a Vigszínház kitűnő tagjának első vendégjátékául Szigeti József örökszép színműve a „Rang és mód“ került színpadra, melyben a vendégművész Bannay Gerő szerepét játszotta kitűnő alakítással, érzelmeinek ügyes visszatükrözésével mutatta be a jómódu, öcsés és kis hűgát bensőleg szerető nagybácsit, ki a vett sérelem után is, — bár dühöng, — de lelke mégis vonzódik az őt is megkárosító sikkasztó öcsésének kis leányához. — A művészet magas színvonalán állott egész játéka, melyet az utolsó jelenettel tetézték be, midőn öcsését meglátva haragra gyul, de kis hűgának közelébe meglágyul és végül a rokoni érzelem tör ki belőle, midőn öcsését keblére öleli. — Bannay Gábor Vágó István játszotta, igen jól mutatván be a becsületet, de bukás szelére sodort önzéletes embert, kit az öntudat sújt le. — Művészi alakítás volt Clariss szerepe a Berzók Margit kezében, megkapó tökélyvel tükrözi vissza a nagyság után kapkodó, feltűni vágyó és könnyen gondolkodó nőt. Irma szerepében Kovács Lenke mindvégig igen kedves, rokonszemes alak volt, egyes jeleneteiben művészi tökélyt mutatva be. Bannay Gerő neje Erzsike szerepét Halmay Kornélia játszotta, ki végtelen kedvesül mutatta be azt a jó öreg nénikét, kiben magasztos önzéret és aranyzivvar párosítva. Sándor fiuk szerepét Timár elég ügyesen adta. — Az egész darab összevágóan ment, a művészt jelenetek közben többször tapsal jutalmazta meg a félig telt ház.

Hírek és vegyesek.

A király születésnapja. Ő Felsője koronás királyunk születésének 69 ik évfordulóját városunkban is megünnepelték f. hó 18-án a középpületeket fellobogózták s a róm. kath. templomban ünnepi istentiszteletet tartott Szemán Endre esperes plebánus. A misén az állami, megyei és városi tisztviselők a hivatalfőnökök vezetése mellett résztvettek, s kivonult a méntelep tisztikara és legénysége is teljes díszben.

Szent István napját városunkban is megünnepelték a szokásos külső díszszel. A középpületeken lengett a trikolor, az üzletek be voltak zárva, s a róm. kath. templomban ünnepi istentisztelet volt.

Tanítók gyűlése. A hazai tanítók f. hó 19-ik és következő napján tartották országos gyűlésüket Budapesten. Városunkból a gyűlésben *Török József* elemi közs. iskolai igazgató volt jelen, s a szónegyre került fontos tárgyak megvitatásában is résztvevett.

Katonai kinevezés. A honvédelmi miniszter a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia tisztképző tanfolyamának IV. évfolyamát végzett következő városunk, illetve megyénkbeli növendékeket nevezte ki *hadapród-tiszthelyettesekké*: Nagy Pált, városi főjegyzőnk fiát a nyitrai 14. honvéd gyalogezred 1. zászlóaljához; szentmiklósi és óvári *Pongrácz Pált* és *Kovács Sándort* a budapesti 1. honvéd gy. e. 1. zljhoz; a roznói *Alexy Albertet* a nagyszombati 23. honvéd gy. e. 1. zljához.

Búcsúbankett. Nagy-Rőczen f. hó 20-án nevezetes esemény tartotta ünnepi hangulatban a város értelmiségét. E napon fényes banketten búcsúztatták el a Szegedre áthelyezett polg. és keresk. iskolai igazgatót: *Perjéssy Lászlót*, ki mint az intézet jeles vezetője a tanügy terén, s a társadalomban is, mint a hazafias s közeledekkel lelkesen támogató férfi előkelő pozíciót vívott ki magának Nagy-Rőczen, s itt közszeretnek és nagy népszerűségnek örvendett. A jelzett napon Nagy-Rőczeről, Jolsvárol, Ratkórol, Murányról összegyűlt az intelligencia, hogy a távozó igazgató iránt érzett tisztelgenezést kifejezést adjon. A banketten mintegy 80-an vettek részt, s lelkes ovációkban részesítették *Perjéssy Lászlót*, kinek távozását a rőczeiek őszintén sajnálják.

Mihalik Dezső hercegi uradalmi ügyész, *Stefancsik* Károly polgármester, *Józsa* Antal kir. tanfelügyelő, *Dancsházy* Gusztáv helyettes igazgató szép pohárköszöntőben éltették a távozó igazgatót, ki a legkellendesebb emlékekkel hagyja el rőczei és a vidéki nagyszámú tisztelőjét és jó barátját.

Megbizás. A m. kir. igazságügyminiszter Dr. *Zehery* Istvánt a rimaszécsi járás helyettes tisztviselőjét a helybeli kir. fogház orvosává nevezte ki, s őt egyszerre mind a rimaszombati kir. törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi teendőket rendszeres ellátásával is megbizta. Az új törvényszéki orvos — a hivatalos esküt f. hó 21-én tette le a törvényszék tanácsa előtt, s már el is foglalta új állását, melyhez mi is gratulálunk.

Előléptetés. A helybeli m. kir. államépítészeti hivatal egyik tisztviselőjét: *Bodor* Ármint kir. s. mérnököt a kereskedelmi miniszter fizetési rangfokozatban előléptette, mihez neki őszintén gratulálunk!

Halálozás. *Smidt* Iván volt osztrák ág. hitv. evang. tanító, ki ez évben történt nyugdíjaztatása után városunkba költözött, f. hó 22-én hosszas betegeskedés után meghalt. A megboldogult 35 évig buzgó munkása volt a hazai tanügynek; áldásos munkásságot fejtett ki a reá bizott nemzedék hazafias, vallásos és tudományos nevelése és oktatása terén. Családjá a hű férjét, gondos, szerető és áldozatkész jó apát gyászolja benne s e gyászjelentést adta ki: „Özv. Smidt Ivánné, szül. Alexy Johanna, mint neje; dr. Smidt Attila és neje szül. Bathlay Erzsébet Erzsike és Piroksa gyermekeikkel; Smidt Lujza, Sándor és Artúr, mint gyermekek a többi rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett férj, a legjobb apa, illetve ipa és nagyapának *Smidt Iván* 35 évi közhasznú működés után nyugalmazott tanítónak a mai napon élete 55-ik, és boldog házasságának 34-ik évében hosszas szenvedés multán történt gyászos elhunytát. — A boldogultnak földi maradványai f. hó 24-én, d. u. 4 órakor fognak az ág. evang. egyház szertartásai szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra tételni. — Áldás és béke poraira!“

A polgár olvasókör mulatsága mult vasárnap a kedvezőtlen időjárás miatt nem volt megtartható, s mint halljuk, kedvező idő esetén folyó szeptember hó 3-ikán lesz megtartva.

Színházi hír. *Kiss* Pál színházgázgató társulata még néhány előadást rendez. s azután Roznóra megy. Mondhatjuk, hogy jó emlékekkel távozik városunkból, s bizonyára Roznóra nyí a kellemes fogadtatás vár a jól szervezett társulatra. Holnap esütörtökön *Szathmáry* Árpád utolsó felléptéül a Párisi rongyszédőt játszák. Pénteken szünetet tartanak, szombaton zónaelőadásban a „Végrehajtó“ s vasárnap búcsúelőadásul szintén félélyárakkal Dr. *Szeleburdi* kerül színpadra itt először. Vasárnap délután gyermekelőadás lesz.

A kassai új színház ünnepélyes megnyitását szeptember hó 27-ére tűzték ki. Mint értesülünk, az ünnepélyes alkalomra a szomszédos vármegyék vezérferfiat is meghívják, s vármegyénk főispánja és alispánja is hivatalos lesz az ünnepségen.

Ügyvédi kamarai hír. A miskolci ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Baloghi* Endre rimaszombati ügyvéd az ügyvédség gyakorlatától, az 1887. évi XXVIII. t. cz. 4 §. f. pontja alapján, illetve gondnokság alá helyezése következtében felfüggesztett.

Czigányaink a Tátrában. A városunkban már évek óta kedvelt *Palóc* z-féle zenekar nyaranta kedvenze a tátrafüredi tündöző közönségnek is. Most kapunk értesítést Alsó-Tátrafüredről, melyben közlik velünk, hogy a zenekar játéka köztetszésben részesül, s bár Ó-Tátrafüreden a losonci ifj. Rácz Rudi zenekara, Új-Tátrafüreden pedig a kassai Rácz Jani játszik, mégis kiváló alkalmakra a mi zenekarunkat veszik igénybe. Egy hétig játszottak Frigyes kir. herceg családja előtt — a tennis játéknál is — élénk tetszés mellett, július közepén a híres zongoraművész *Zichy Géza* gróftól szó-rakoztatták, augusztus 12-én pedig Új-Tátrafüreden az *Odescalchy* herceg estélyén szolgáltatták a zenét. Itt megjelent *Izabella* kir. hercegné is három leányával s a mágnásvilág negyven tagja. Esti 10 órától reggeli 6 óráig tartott a tánc, s cigányaink fokozták a jóhangulatot a pompás gömöri nótákkal, melyek rendkívül tetszettek a főúri társaságnak. Őszintén örvendünk zenekarunk szép sikerének, s örömmel jelezzük azt is, hogy cigányaink szeptember 1-én hazajönnek.

Sikkasztó körjegyző. ifj. *Lámer* Samu rónapataki körjegyző 520 frt kőzadó és 900 frt egyéb megyei és községi pótdó elsikkasztása után megszökött. Országos köröztetése elrendeltetett, ennek azonban eddig eredménye nincs. A fővárosi lapok a rendőri sajtóiroda téves értesítése folytán az eltűnt körjegyzőt rimaszombati körjegyzőnek írták.

Régiségek a balogvári várban. A kies Balog völgyének kétségkívül legérdekesebb pontja a vadaskert közepén kiemelkedő régi romba dől vár, melyet szinte a Murányt, Szádvárt elpusztító eszázári hadvezér *Szalm* döntött romba. A roppant merdek vár omladékaiból az ez idei hosszas esőzés igen sokféle régiséget mosott ki. Így talált *Kulik* vadőr régi ezüst pénzeket a 16 ik század idejéből és a déli bástya mellett a Szécsy Mária utja irányában régi fegyvereket, védő-eszközöket és régi rézedény darabokat. *Marikovszky* tisztartó ennek következtében, mihelyest a vár oldalán levő fák kivágás alá kerülnek, ásatásokat szándékozik itt eszközölni.

A sertésvesz megszűnt. Gömör megye alispáni hivatala f. hó 21-ik napján Rimaszombat város és a hozzá tartozó Bakti-pusztára a sertésvesz miatt elrendelt zárlatot feloldotta, s így a zár alatt nem levő helyekről szabályszerű marhalevéllel ellátva, sertések az itt tartandó állattársarokra felhajthatók lesznek. — A rendőrkapitány erről körözvényt adott ki.

Vármegyénk vasuti hálózata ismét gyarapodni készül egy közlorgalmilag és hadászatiilag egyaránt fontos vonallal. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ugyanis a kassa-tornai helyi érdekű vasut részvénytársaság-kérelmére elrendelte a tervezett betlér—iglói és merényszomolnokhuta vasutvonalon közigazgatási bejárását, mely bejárás f. hó 28-án Roznóra veszi kezdetét. — A tervezett vasut Betlér állomástól kiindulva Kis- és Nagy-Veszverés községek érintésével — a Szulova hegyet átszelve — Nagy-Hunyilecz mellett a Gölnitz patak mentén

Merényen át vezetne a szomolnokhuta vasutvonalba, másrészt pedig Merényből elágazólag Iglóra vezetne, hol a kassa-oderbergi vonalhoz csatlakozik.

Uj vármegyeház építése Az új vármegyeház építésének biztosítására kiírt pályázat eredményeként a f. évi augusztus hó 21-ikén lejárt határidőig beérkezett 11 zárt írásbeli ajánlat. Ezen ajánlatok f. hó 22-én bizottságilag felbontatván, kitűnt, hogy kilenc ajánlattevő az egész épületre, kettő pedig csak a kőfaragó munkára pályázott. Valamennyi pályázó letétbe helyezte az építési összegnek megfelelő 5% bánatpénzt. Az egész épületre beérkezett ajánlatok eredménye a következő:

1. Eggenhoffer Albert (Fóth) . . . 182859 frt 33 kr.
2. Fernek és Popper (Budapest) . . . 171845 frt 31 kr.
3. Szilvássy Nándor (Roznó) . . . 174920 frt 93 kr.
4. Lusztig Adolf és fiai (Szolnok) . . . 170892 frt 97 kr.
5. Mandel János (Marmarosszig.) . . . 167170 frt 27 kr.
6. Weil Rezső (Komárom) . . . 162359 frt 56 kr.
7. Hegyi Ferenc és tsa (Bpest) . . . 162170 frt 07 kr.
8. Mandl, Hoffmann, Quittner (Budapest) . . . 162085 frt 76 kr.
9. Pitta Lipót (Rimaszombat) . . . 159000 frt — kr.

Az ajánlatokhoz csatolt költségvetéseknél nem a végösszeg, hanem az egységárak lévén mérvaftók, az összes költségvetések a végleges döntés előtt még át fognak számíttatni. Az előirányzott összeg 160751 frt 15 kr. volt.

A „kis-sebesi gránit kőbányák részvénytársaság“ kérelmére a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség a miskolczi—füleki vasut 863—867 szelvényei közt Csona község mellett létesítendő kitérő vágány közigazgatási bejárását f. é. augusztus 26-ára tűzte ki.

Phylloxera-zárlat. Gömör-Kishont vármegye Felső-Balog községe szőlőiben a phylloxera jelenléte megállapítván, nevezett község határa a földművelésügyi miniszter 51707/99. sz. rendeletével zár alá helyeztetett.

Előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelmiügyi miniszter a kassa-tornai helyi érdekű vasut részvénytársaságnak, a tervezett merény-sztraceni helyi érdekű vasutvonalon Ferdinándka állomásból kiágazólag a Szulov hegységen át Nagy- és Kis-Veszverés községek érintésével a m. kir. államvasutak Betlér állomásig vezetendő helyi érdekű gőzmozdony vasutvonala hivatalt elődje részéről az 1896. évi július hó 7-én kelt rendelettel kiadott és mult évi július hó 16-án meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára újból meghosszabbította.

Újabb költemények. Irta: *Kovács* Zsigmond. Kassán *Ries* Lajos nyomdájából egy 200 oldalra terjedő verskötet került ki, mely *Kovács* Zsigmond megyénkbeli származású, most kassai városi tisztviselő tollából eredt. A verses kötet tartalma: Dal, Szerelmem, Hazaszeretet, Regék, Apró elbeszélések és Vegyesek főcímeik szerint van csoportosítva s minden egyes csoportban találni több sikerült s gördülékeny menetű verset, melyek közül nem egy a fővárosi szépirodalmi lapokban („Fővárosi Lapok.“ „A hét.“) is megjelent. Van köztük egy pár gömőri vonatkozású is, mint például „Dombi Marci“, melyet mai társunkban mi is bemutatunk olvasóinknak.

Iskolai értesítők. Egész halom értesítőt kaptunk a következő iskoláktól: *dobsinai* m. kir. áll. polgári fiúiskola, *dobsinai* községi elemi- és polgári leányiskola; *nagyrozszei* állami polgári- és felsőkereskedelmi iskola; *roznói* államilag segélyezett ág. ev. főgimnázium; *eperjesi* ág. hitv. collégium; *egri* érseki joglyceum; *débrezeni* államilag segélyezett kereskedelmi akadémia. Ez értesítőket átlapozgatván azokban az első lapokban csaknem kivétel nélkül Erzsébet királyné emlékének áldoznak az egyes iskolák, s csak azután térnek rá a szokásos fejezetekre. Terünk nem engedí meg, hogy ez értesítőket mindenikével külön-külön foglalkozva belebocsátkozzunk azok részletes ismertetésébe, de mulasztást követnénk el, ha elhallgatnók a vett értesítőkből merített azon meggyőződésünket, hogy nevezett iskolák mindenike komoly és eredményes munkát végzett a lefolyt 1898/9. tanév alatt, s hogy a tudomány, istenfielem, hazaszeretnek meleg otthona mindenik.

Csere. Egy széppességi család fűszerét ajánl Rimaszombatba az 1899—1900-ik tanévre. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába intézendők.

Tűz Tiszolczon. Ugy látszik, hogy a vereskakas a tiszolcziai állandó réme. F. hó 22-én éjelen a Murányi-utczában ütött ki a tűz, s lakóházakat, csüroket, istállókat pusztítva terjedt tova. Ma, szerden reggel még mindig dühöng a tűzvész, melyet nem tud lokalizálni a kétségbeesett lakosság.

Magyarok szerencsétlensége Amerikában. Az amerikai *Grindstone* város bányájában nagy robbanás történt s csupa magyar munkás jart szerencsétlenül. Igen sokan súlyosan megsebesültek s öt munkás meghalt. A halottak a következők: *Száfay* Lukács borsodmegyei, *Jankura* Lajos Szepesmegyei lubicskai, *Mihalik* Mihály Gömör megye hankovai, *Hutik* György Gömör megye rédovai és *Szenár* István kassai illetőségű kivándorolt. A grindstonei bánya magyar telepe most valóságos kórház, mert a katasztrófánál csaknem az összes magyarok szerencsétlenül jártak.

Nyilvános számadás. A *Máriássy* Lászlóné szül. *Farkas* Erzsike urnó ő nagysága védnöksége alatt álló „Tamásfalvai Petőfi-egylet“ f. hó 13-án rendezett színelőadás alkalmából befolyt:

belépti díjakból 96 frt 90 kr.

adományok s felülfizetésekéből 33 frt 50 kr.

Összes bevétel 130 frt 40 kr.

Kiadás 74 frt 34 kr.

Maradvány 56 frt 06 kr.

Szíves adományaikkal a bevételhez hozzájárultak: *Máriássy* Lászlóné urnó 15 frt, *Farkas* Abraham 10 frt, *Samarmay* Jánosné urnó 5 frt, *Dr. Baksay* Dezső 1 frttal. Felülfizettek: ifj. *Pásztor* András 1 frt 70 kr., *Dr. Wallentiny* Dezső, *Wallentiny* Aladár, *Szakall* István, *N. N.* 20—20 krt. — Ugy a műpártoló közönségnek, mint a nemesszivű adományozóknak őszinte szívből mond köszönetet a rendezőség.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Eladó ház.

Losonczon a Gácsi-utcában a 346-ik számú kis emeletes ház üzlethelyiséggel, a posta és távirda tőrszomszédságában, szabad kézből azonnal eladó. — Értekezhetni az emeleti lakásban a tulajdonossal. **Szabó József.**

Árverési hirdetés.

3123/1607. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. városának tulajdonát képező **puszta szabadkái**

vizi malom

örlési joga, összes hozzá tartozó épületek, őrési eszközök, a malom mellett lévő két kis kert, 3¼ holdnyi szántó, 3¼-ed holdnyi rét és mintegy 4¼ holdnyi basa kerttel együtt, 1900. évi január hó 1-étől, hat egymásután következő évre, vagyis 1905. évi december hó 31-ig árverés útján bérbé adatik.

Árverési határnapul f. évi **augusztus hó 29-dik** napjának d. u. 2 órája a városháza tanács-termében kitűzetik, mely helyre és időre, bérelmi szándékokkal azzal hivatnak meg, hogy írásbeli zárt ajánlatok 50 trt. bántpénzzel, a polgármesteri hivatalnál, mondott nap d. e. 12 órájáig beadhatók és ugyanott az árverési feltételek is, hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1899. évi augusztus hó 4-én tartott üléséből

2-2 **Szabó György**, polgármester.

CSERÉPKÁLYHÁK

a híres zsaluzsányi tűzmentes agyagból elkészítve, nagy választékban kapható

Braun Zsigmond
vaskereskedésében
Rimaszombatban.

A kályhák csiszolva állítatnak.

1-3

A kőbányai

Király-Sörlőző részv.-társaság

„Góliát“

MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemesebb üdítő ital.

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak gyógyezelokra is ajánlják és idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

16-30

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Óvakodjunk utánzatoktól

Eredeti minőségben kapható Rimaszombatban **Heksch Bertalan** fűszerkereskedésében

Bank-kölcsön közvetítő iroda

WEISZ SAMU

órá- és ékszerésznél Losonczon.

Közvetít ingatlanokra kölcsönöket

15-20 egész 50-60 évi visszafizetésre,

annuitás 3 ½, 4 és 4 ½ %-ra.

Konvertál minden összeget

300 forinttól fölfelé

előleges kiadás nélkül.

Közvetítési díj mérsékelt és lebonyolítás után fizetendő.

Káptalani kölcsönöket

6%-ra, évenként egyszeri utólagos kamatfizetéssel.

Levélbeli kérdésekre felvilágosítással szívesen szolgálunk.

9-12

Pályázat.

A nagy-rőcei népbank részvénytársaságnál megüresedett s évi 800 koronával javadalmazott számvizsgálói állás betöltésére ezennel pályázat hirdetik. Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kelően felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi aug. hó 31-ik napjáig nyujtsák be.

Nagy-Rőczen, 1899. aug. 18

A n.-rőcei népbank r. t. igazgatósága.

Eladó házak.

A **Jánosi utcában** 20-ik szám alatt fekvő ház. Van benne 5 szoba, konyha, kamra és igen jó pince.

A **Szilygyártó-utcában** 27 ik szám alatt fekvő ház Van benne 4 szoba, konyha és pince. Külön udvar. Ez a ház **bérbe** is kivehető.

Eladó továbbá egy **gyümölcsös kert**, jókarban levő, kőből épült kerti házzal és fürdőhelyiséggel.

Értekezhetni a megbízottnál, **Bodon József** ügyvédnél.

MANDEL és DEUTSCH

RŐFÖS-, DIVAT- és KÉZMŰÁRUHÁZA RIMASZOMBAT.

(Erzsébet-tér, Samarjay-féle ház.)

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Glücksthal Mór** ur **rőfös- és divatáru üzletét átvettük** és azt

MANDEL és DEUTSCH

ezég alatt **Rimaszombatban, Erzsébet-tér Samarjay-féle házban** tovább vezessük.

Midőn ezt a mélyen tisztelt közönséggel tudatni szerencsénk van, nem mulaszthatjuk el figyelmükbe ajánlani dusan berendezett

rőfös-, divat- és kézműáruházunk

megtekintését, a hol is a legfinomabb cikkeknek is olcsó árúról meggyőződést szerezhetnek.

Az átvett árukat meglepő olcsó árban árusítjuk ki.

Teljes tisztelettel

MANDEL és DEUTSCH.

KOHN ALBERT fakereskedő Rimaszombat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy nagyobb, előnyösebb bevásárlások folytán az **összes faanyagok**, valamint a raktáron levő gazdasági gépek, eredeti Gubicz-ekék, kátrány lemez, zsaluzsányi eserep és zsinóly, tölgyepallók és tölgyoszlop és mindennemű gazdasági eszközök **árait leszállítottam.**

A eszélesi és közeledő őszi idény alkalmával legjutányosabb árban szállítok Salgó Tarjáni, Putnoki és Vadnai köszenet, métermázsainként és egész vagonrakományként, gazdasági gépeket el-
árusítok részletfizetésre is.

Fontos biztosítási ujtás.

Az 1831-ben alakult és 153 millió o.-m. ért. kor. alaptőke és készpénzbeli alapok felett rendelkező **es. kir. szabad. triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali)** gőmörmegei főgynökségét bírom, a biztosítás legújabb intézményét.

Jelzalog-biztosítást eszközölöm, továbbá előforduló mindennemű **tűzbiztosítást**, épületek, takarmány és aratási készletek, ugyszintén törzs- (pauchal) biztosítást és egyéb ingóságot, a **legolcsóbb és legelőnyösebb** díjtételek mellett elfogadtatnak; a biztosítási intézmény ma már igen elterjedt ágazatait az **életbiztosítást** leghathatósabbban cultiválva, bátorkodom intézetem felette előnyös táblázatait és legolcsóbb díjtételeit ajánlani, ugyszintén a most már oly népszerű **balesetbiztosításokra** vonatkozólag is, a midőn mindenki esékely díjizetés mellett, bekövetkezhető balesetek ellen, családjáról gondoskodhat.

Ezenül is mint eddig, főtörekvésem igen tisztelt vevőim legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálása iránt fog irányulni; az eddig irántam tanusított jóakaratu támogatást megköszönve, vagyok
teljes tisztelettel

KOHN ALBERT fakereskedő

1-*

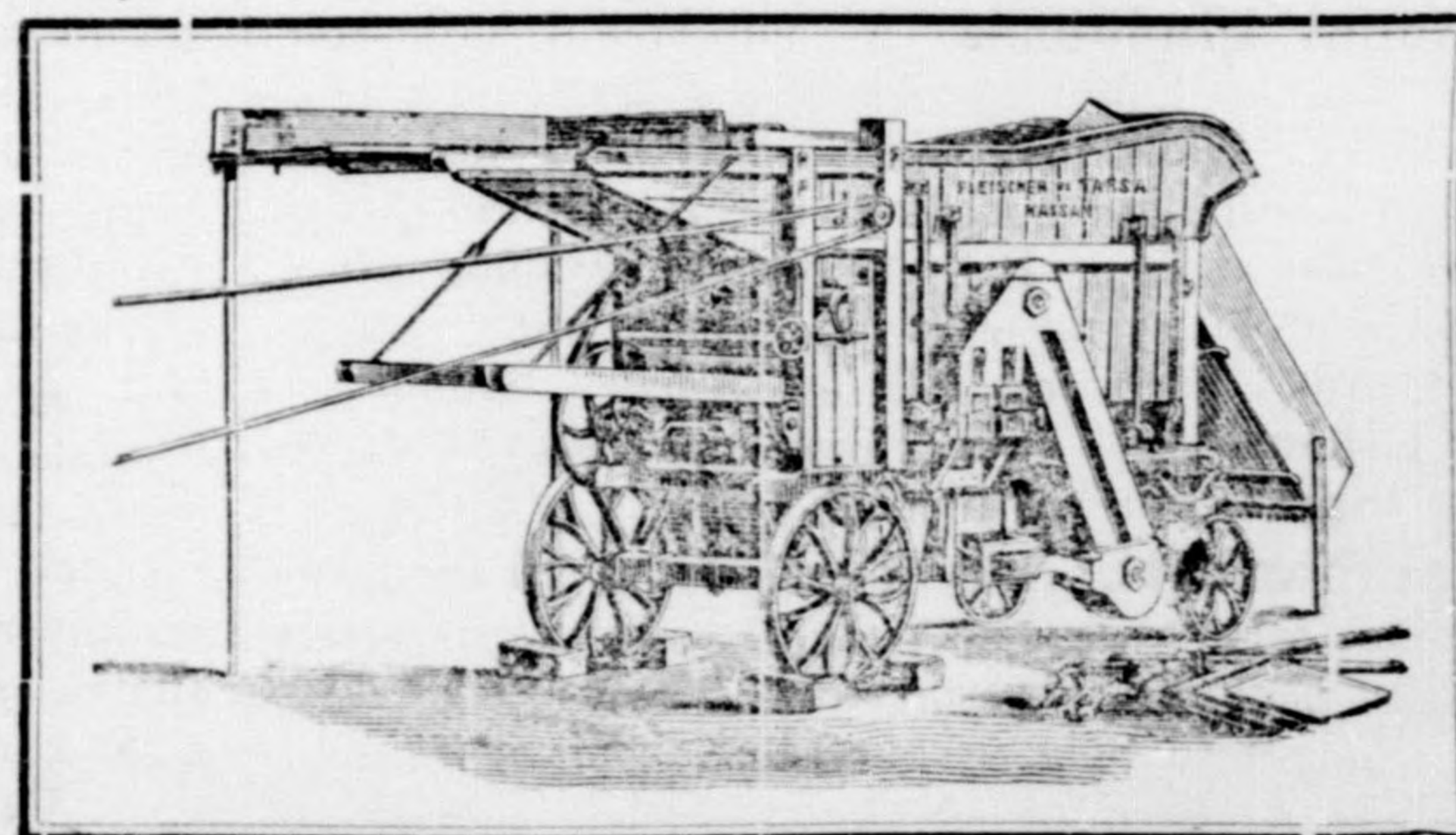
és a triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali) gőmörmegei főgynöke

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra **kézi cséplőgépeit**, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy a nélkül. **Backer- és magtár-rostát**, továbbá mindennemű **szivattyúkat**, gőzgépeket és gőzkazánokat. **Szeszgyár-berendezéseket**, m. p. **Henze-főzők**, **kavaro készülékek**, **maláta- és burgonya-zúzókat**, **malomberendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.** **Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

6-6